

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: Pusztulnak a lovak.

Forrás: Világ

Osztályozás

Tárgy

385.86

Hely

Idő

1926

Személy

3m
(Hely)

1926. 4. 4.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Olda)

Pusztulnak a lovak

Akármit forgassuk is a dolgot, annyi bizonyos, hogy mikor a főváros tanácsa kimondta, hogy a jövő év végéig minden bérkocsis autótaxira alakul át, akkor tulajdonképpen nemcsak a fiákerekre és konflisokra mondott halálos ítéletet, hanem megpecsételte a lovak sorsát is: Hiszen hogy ha az autó térfoglalása olyan tempóban folytatódik, mint az utolsó néhány hónap alatt, akkor maholnap alig lesz lovasfogat Budapesten, és egészen bizonyos, hogy két-három esztendő múlva már csak a nagyon előkelő emberek járnak majd lovasfogaton, és természetesen a nagyon öreg hölgyek és urak, mert hát „sicher ist sicher”. Autóforgalom tekintetében Budapest ugyan még nagyon mögötte van a nagy világvárosoknak, de azért szinte meglepő, hogy mennyire fogy Budapesten a lovak száma; megdöbbentő, hogy mint maradozik, tűnedezik és pusztul Budapest uccáiról a ló. Az 1912. év tavaszán még 21.000 lovat számláltak össze Budapesten a lószámlálók; tavaly pedig már csak 8400-at. Mivel azonban az a megállapítás, hogy átlag minden újabb lószámlálás ezerkétezer lóval talál kevesebbet Budapesten: ennél fogva kétségtelen, hogy áprilisban már legfeljebb csak 7000, vagy még hétezerrel is kevesebb ló lesz Budapesten.

Van abban valami megható és van abban valami elszomorító, hogy régi barátunk, megszokott társunk az uccataposásban elműnik Budapesten uccai közlekedéséből; eltűnik a régi emlékekkel, és eltűnik többi régi barátunkkal együtt.

A fiáker körülbelül százharminc esztendőig uralkodott Budapesten. 1790-ben már jelentős számú fiáker szaladt Pest uccáin

és 1790-ben már olyan fontos személyiség volt nálunk a fiákerkocsis, hogy a hatóság kénytelen volt hivatalosan is megállapítani a bérkocsis-tarifát. A bérkocsisok körülbelül száz esztendővel ezelőtt szervezkedtek át céhhé, és a bérkocsis céh már régóta grasszált Budapesten, amikor egyszerre megjelent az új konkurens: a konflis. A fiákernek két lóva volt, a konflisnak csak egy. A fiáker drágább volt, és a konflis olyan volt a fiákerrel szemben, mint a vendéglőben a nagy porció mellett a kis porció, vagy a főzelék feltéttel. Nehéz volna kinyomozni, hogy a konflis megjelenése a pesti uccákon egy gazdasági evolúciót, az életszínvonal emelkedését jeleintette-e, vagy az elszegényedést? A fiáker régebbi időben is csak a jómódúak, főként pedig az idegenek használták, mert az igazán gazdagok a saját kocsijukon kucsiroztak. Konflisra csak a kispénzű és spórolós emberek ültek, akiknek nem volt pénzük fiákerra, de nem volt olyan kevés pénzük, hogy őrültebb dolgoknak ne tartották volna a konflison járást a gyaloglásnál. A 80-90-es esztendőben annyira elszaporodtak a bérkocsisok, hogy már-már külön társadalom volt a bérkocsis-társadalom, melynek szava volt a fórumon, és a választások alkalmával. Az, aki Pesten képviselői mandátumra pályázott, elsősorban is a kocsisokkal kellett, hogy rendbejöjjön. A régi időben is a gízeltéri kocsis-stand volt a legelőkelőbb, persze a régi időben nem Vörösmarty térnek hívták a Gizella teret, hanem „Teatrom piac”-nak, mert 1847-ig a mai Vörösmarty téren, a Haas-palota helyén terpezkedett a német színház. A szomszédságában volt az egyemeletes Harmincadház, amelyet csak 1857-ben bontottak le, hogy felépítsék helyébe azt a hatalmas palotakomplexumot amelyet most „Gerbeaud”-nak hívnak. Nagyon előkelő stand volt a „Fehérhaió”

szálloda előtti stand is a Szerviták térén. Egy másik stand a Széna piacon volt (a mai Calvin téren); a harmadik a Kohlmarkon, amelyet ma Deák térnek nevezünk. A hatóság azon igyekezett, hogy minden nagy szálloda elé odatelepítsen egy sereg fiákerest, hogy ha az idegeneknek szükségük lenne rájuk: kéznél legyenek. Közben azonban nagyot fordult a világ és a szállodák lássacsán szintén levették régi habitusukat. Az Angol Királynő Pénzügyi Központ lett, a Magyar Király átalakult Haditermennyé, a Fehérhajó keresztülgazdolt a Bécsi tucra, sőt még a Párizs-szálloda sem maradt meg szállodának. Abba is egy bank költözött bele. A standok azért megmaradtak. Így a Párizs szállodával szemben állást foglaló kocsisok ott az Arany János uca sarkán: szintén sokáig várták még a pasast, a pasas azonban nem jött. Erre aztán lassacsán a kocsisok is hűtlenek lettek régi állomásukhoz, és k más foglalkozásra tért át, ki pedig autómobilista lett. Ma már az a helyzet, hogy ma holnap a múzeumba kerül a ló is a mammut mellé. Ma már ott tartunk, hogy napról napra jobban pusztul a ló. Részben falánk autó teszi meg őket, részben pedig — szegény, nem szegény —, mi magunk esszük meg a lovakat. Mióta ugyanis 1904-ben a főváros lóvágóhidat állított föl azóta nincs annyi konflisló, mint amennyi Budapesten éhes gyomra el ne tudna fogyasztani.

Az automobil terjeszkedése miatt különben eleget panaszkodnak a lókereskedők is. Panaszkodnak, hogy egyre kevesebb lovat tudnak eladni idehaza, és amit eladnak, az is külföldre megy. Az a szerencse —

mondják a lócsiszárok és kereskedők —, hogy Közép-Európa lószükségletének java-résztét még ma is Magyarországból szerzi

be. Németország a kocsiba való jó félvér lovat, főként pedig a hidegvérű lovakat keresi nálunk. Olaszország pedig a hadsereg céljára vásárol félvérlovat. Franciaország kizárólag a hidegvérű lovakat keresi, míg Csehszlovákia a goromba csontú, erős magyar lovakat. Oroszország szintén katonacélra vásárol félvért, nem mindig a legjobb minőségűt, ezenkívül Görögország és Lengyelország is sok lovat vásárolt tőlünk az utóbbi időkben. Panaszkodnak a lókereskedők, hogy a váltakozó gazdasági helyzetben Csehszlovákiának és a lengyeleknek számi-

tott lovakon csak erkölcsi haszon volt, pedig a lócsiszár nem az az ember, aki az erkölccsel jól tud lakni. Azt mondják a lócsiszárok, hogy a lóüzlet mecsappanása sokkal súlyosabb, mint más kereskedők forgalmának a redukiója, mert nem szabad elfelejtetni, hogy a lókereskedelemben az áru is eszik, ellentétben más szakmákkal, ahol az áru legrosszabb esetben a raktárban felkiszik és várja, míg a kereskedelem fellelődül. Ha pedig még sokáig elhúzódnak ezek a pangásos rossz idők, akkor a ló lassacsán feleszi magát.

Szóval, baj van a lovakkal. A ló pusztul, és a konflis halálát megsiratja a lókereskedelem is.